

संस्कृत.

७-१

श्लोक.

सैन्यास.

श्री अच्युताश्रमस्य न्यास पद्धती.

(11)

॥ अथ श्रीअस्तुताश्रमसन्यासपद्धतीपुस्तकप्रारंभः ॥ ॥

॥ १ ॥

(२)

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ यदा ध्यतः
 परं ब्रह्मजातो हंत क्षणादिह ॥ तं वंदे यतिधर्मज्ञं चिदानंदाश्रमं गुरं ॥ १ ॥
 श्रीरामं परमानंदं स्वरूपं शिष्यसेवाधिं ॥ चिदानंदाश्रमं नलावक्ष्ये ह
 मच्युताश्रमः ॥ २ ॥ सर्वसन्न्यासिनां धर्मसंग्रहं ऋषिभाषितं ॥ तत्रादौ
 सर्वसन्न्यासकरणविधिरुच्यते ॥ कृष्णसूक्तचतुरः कृष्णपावनार्थमना
 श्रमी ॥ आश्रमीचेतसकृच्छंतेनासौ योग्यतां ब्रजेत् ॥ कृष्णलक्षणमाह ॥
 एकभुक्तेन न त्तेन तथैवायाचितेन च ॥ एकेनैवोपवासेन पादकृच्छ्रउदा
 हृतः ॥ ५ ॥ एवं त्रिगुणितः कृष्णप्राजापत्यो यमुच्यते ॥ एकभक्तादिषु पं ॥ १ ॥
 च विंशतिग्राससंख्यानियमसूक्ते च न वदंति ॥ ६ ॥ तसकृच्छ्रमाह ॥

(2A)

याज्ञवल्क्यः ॥ ३७ ॥ उष्णोदकं तु त्रिपलं द्विपलं तु पयः पिवेत् ॥ पलमेकं सर्पि रिति
 क्रमेण ज्ञातव्यमिति ॥ ३८ ॥ तप्तक्षीरं तु तांबूनामेकैकप्रत्यहं पिवेत् ॥ एक
 रात्रौ पवासश्च तप्तकृष्ण उदाहतः ॥ ३९ ॥ संन्यासे, अधिकारिणमाह ॥ अ
 नपाकृतमोक्षं तु सेव्यमानो ब्रूजत्यथ ॥ अणुत्रिण्यपाकृत्य मनो मो
 क्षे निवेशयेत् ॥ आरूढपतीतापस्य कुनखी श्रावदंतकाः ॥ क्षयक्षीणांग
 विकलौ न तु संन्यासमर्हति ॥ ४० ॥ यमः ॥ ब्रतयज्ञतपोदानहोमस्याध्यायव
 र्जितं ॥ शौचाचारपरिभ्रष्टं संन्यासेनैव कारयेत् ॥ ११ ॥ अग्निहोत्रंगवालं
 बंसंन्यासं पलपैतकं ॥ देवरात्रिसुतो सति कलौ पंचविवर्जयेत् ॥ १२ ॥ देव
 लः ॥ यावद्दूर्णविभागे स्ति यावद्देवप्रवर्तते ॥ तावन्न्यासाग्निहोत्रादिक
 र्त्तव्यं तु कलौ युगे ॥ १३ ॥ संन्यासे अधिकारिणः ॥ यदा सर्वपदार्थेषु वै
 संप्रत्यवसितानां न माहापातकिनामपि ॥ ब्राह्मणानामपि शास्त्रानां संनैव कार
 न्यासं

४४

यत्तत्

२

(३)

राग्यं मस्य जायते ॥ अधिकांशं सविज्ञेय इति शातातपो ब्रवीत् ॥ १४ ॥
 विधिवद्दुर्द्धमेद्देदान्पुत्रांश्चोसाद्यधर्मतः ॥ इष्टुं च शक्तितायज्ञै
 र्मनोमोक्षे निवेद्यायेत् ॥ १५ ॥ यदहरे वविरजे तदहरे वप्रब्रजेदिति श्रु
 तेः ॥ तस्माद्विरक्त एवाधिकारिणेति ॥ मत्तमासवृहस्पतिश्रुत्तु अस्त
 समान्वितः ॥ दक्षिणा यणवर्तंते संन्यासं नैव कारयेत् ॥ ॥ अथ सं
 न्यासविधिं व्याख्यास्यामः ॥ पुर्वद्युर्नादीश्राद्धं कुर्यात् ॥ देवं चार्षं
 तथा दिव्यं पितृमातृच मानुषं ॥ भौतिकं चात्मनश्चांते लक्ष्यौ श्राद्धानि २
 निर्वपेत् ॥ सर्वत्र नां दीमुखे वृद्धिश्चाद्धकालः ॥ ॥ अथ श्राद्धव्योद्धे
 णि ॥ यवदूर्वाक्षतादधि घृतमधुत्वाजाप्रभृतीनि सुमंगलान्यन्या
 नि नां दीमुखं वृद्धिं कृत्वा श्राद्धं समानं कार्यं ॥ १६ ॥ प्रथमं वैश्वदेवं कृत्वा

(3A)

निससंबंधीनि विष्णोः पूजां विधा ययस्यस्येति विसृज्य ॥ सर्वश्राद्धे
षु ब्राह्मणयुग्मं ॥ सत्यवसु विश्वे देवाः सर्वं वृद्धि श्राद्धवत्कुर्यात् ॥ ॥
अथश्राद्धक्रमः ॥ प्रथमे देवश्राद्धे देवतात्रयं ब्रह्मविष्णुमहेश्वराः ॥ द्वि
तीये ऋषिश्राद्धे देवतात्रयं ॥ ब्रह्मर्षिर्क्षेत्रिर्षिर्देवर्षयः ॥ तृतीये
दिव्यश्राद्धे देवतात्रयं वसुदेवादिभ्यः ॥ चतुर्थे मनुष्यश्राद्धे देवता
त्रयं सनकसनंदनसनातनाः ॥ ब्रह्मणः सुताः ॥ पंचमे भूतश्राद्धे दे
वतात्रयं ॥ पृथिव्यादीनि पंच महाभूतानि एकादशचक्षुरादीनि द्वा
दश्याणि चतुर्विंशतिगामाः ॥ षष्ठे पितृश्राद्धे देवतात्रयं पितृपिता
महप्रपितामहाः ॥ सप्तमे मातृश्राद्धे देवतात्रयं ॥ मातृपितामहीप्र

३
(५)

पितामह्यर्थे भवतः ॥ अष्टमे आत्मश्राद्धे आत्मा अंतरात्मा परमात्मा
 र्थे एवं सर्वत्र युग्मो ब्राह्मणेर्द्वि श्राद्धवत् सर्वकर्तव्यं ॥ विराहो
 पनयनादिवत् ॥ प्रतिश्राद्धे पिंडुत्रयं कुर्यात् ॥ द्वयं चेति केचिन्म
 तं द्वितीयं तूष्णीं उपरेद्यु उपवासादि कर्तव्यं व्यग्रतास्ति च तस्मिन्ने
 व दिने कर्म समाप्तिपर्यंतं शिखार्थे सप्ताष्टकेशान् रूपापयत् ॥ आ
 दावंते न पुण्याहवाचनं पादप्रक्षाल्या नम्यप्राणायामः ॥ अद्येत्या
 दिप्रयोगं विधाय स्वस्ति वाच्यस्वस्ति नो मिमीता इति ॥ तथा शांति
 पाठः ॥ अद्येत्यादि अशेषबुधैस्वनिवृत्तिनिरतिशयानंदप्राप्ति
 परमपुरुषार्थप्राप्तये परमहंससंन्यासस्वीकारार्थं श्राद्धान्यहं
 करिष्ये ॥ ॐ कुरुष्व संन्यासमिति ब्रूत द्विजोत्तमाः ॥ अनुज्ञा प्रा

३

(8A)

प्ययुष्माकंसिद्धिं यास्यामिश्राश्वतो ॥ गर्भवासभया द्नीतं तापत्र
यातथैव च ॥ १३ ॥ हा प्रविष्टुमिष्टामिपरंपदमनामयं ॥ इति प्रार्थनानं
तरं श्राद्धानिकु र्यात् ॥ श्राद्धानंतरं तस्मिन्दिने द्वितीये वा त्रिश्वार्थं
पंचषट्केशान् स्थापवर्जयित्वा मूर्ध्नि केशं शर्म श्रुतो मादीना कक्षो
पश्चवर्जं वपनं विधाय नखानि क्लृप्त्यथासंभवं स्नानं विधाय कौपी
नाद्यादनाद्युपमुक्तं स्यात् मनः आचार्याय दक्षिणार्थं संभवं स्नानं हो
मद्रव्यं च पृथक् कृत्वा धनैः संतर्प्य स्वभागंधनं सन्यासदा तृभ्यो निवे
द्यत दाज्ञया सर्वमर्थिभ्यो दद्यात् ॥ असति विभवे स्यात् मनमेव केवलं
तस्य निवेदयेत् ॥ अथ देवतायतने ग्रामे वा नदीपुल्लिने गोष्ठे रण्ये
शुनौ देशे पूर्वहोमार्थं द्रव्यं आचार्याय दक्षिणा स्वकौपीनादिकं

अ. सं

प.

४

(५)

विवर्णं कृत्वा वैष्णवं दंडं यथोक्तं यथासंकेतं ॥ षड्भिः सुदर्शनं चक्रं ना
रायणमथाष्टभिः ॥ गोपालं दशभिर्द्विषड्भिर्वासुदेवकं ॥ च
तुर्दशमनंतं च अत ऊर्ध्वं न कारयेत् ॥ समुद्रकं संस्थाप्य कर्मकुर्वी
त दंडसंस्कारः ॥ अष्टोत्तरशतं शंखोदकेनाभिषेकं कृत्वा प्रणवेन
पुरुषसूक्तेन च ततः संकर्षणक्रमेण आचम्य प्राणायामं कृत्वा इति ॥

ॐ नमो ब्रह्मणे इति त्रिवारं जपित्वा वेदादिं च जपित्वा ॥ अथ सक्तुमु
ष्टि त्रयं गायत्र्याभिमं सप्राश्या चम्यनाभिमभिमंत्रयेत् ॥ ॐ ॐ ॐ

ॐ २

आत्मने स्वाहा ॥ ॐ ॐ अंतरात्मने स्वाहा ॥ ॐ परमात्मने स्वाहा ॥ ॐ

प्रजापतये स्वाहा ॥ तत्र पयोदधिपूर्वकं जपेत् ॥ ॐ भूः सावित्री

५ सर्पिरिति त्रिवारं कृत्वा प्रणवेन त्रिः प्राश्या चम्योपविश्य ॥ प्राणायामं कृत्वा जपेत् ॥ ५९

४

५२

56

(5A)

प्रविशामि॥ॐ तत्सवितुर्वरेण्यं॥ॐ भुवःसावित्रीप्रविशामि॥ॐ भ
र्गो देवस्य धीमहि॥ॐ स्वःसावित्रीप्रविशामि॥धियो यो नः प्रचोद
यात्॥ॐ भूर्भुवः स्वःसावित्रीप्रविशामि॥ॐ तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो
देवस्य धीमहि धियो यो नः प्रचोदयात्॥ग्रामांते ग्रामसीमांते अग्न्या
गारे सुरायतने आस्य पयोदधि इत्येतत्॥त्रिवक्तृत्वा प्राच्योपवसादि
त्युक्तं॥अथपुरादित्यास्तमावात्स्वर्गस्योत्प्रकारेण विधिबदग्निं प्रति
ष्ठाप्येति॥आस्यं विलाप्योस्य वा वीक्ष्य स्वयं चतुर्भिस्त्रुवेण चतुर्गृहीत
मास्यं गृहीत्वा समिद्धे ग्नौ पूर्णाहितिं ङुहुयात्॥ॐ भूः स्वाहेति ब्रूत्वा
न्वाधानमिति ज्ञातव्यं॥ततः स्वयमग्निकायं ब्रूत्वा॥ॐ अग्नये स्वा
हा॥अग्नय इदं नमम॥ॐ भूः प्रजापतये स्वाहा॥प्रजापतय इदं नमम॥

५

(6)

पश्चादुत्तरेणाग्निं दर्भानास्तीर्य होमसाधनादिदंडादिपात्राण्यासा
 दयित्वा दक्षिणे ब्रह्माणं संस्थापयेत् ॥ ब्रह्माग्निं चादाय तस्मि
 न्वस्त्रमास्तीर्य तत्रोपविश्य तस्यां रात्रौ जागरणं कुर्यात् ॥ ततः प्राणा
 यामं कृत्वा साममग्निकायं विधाय व्याहृतीं जपेत् ॥ ततः पुरुषसू
 क्तं जपेत् ॥ आज्यहोमं कुर्यात् तद्यथा ॥ ॐ इंद्राय स्वाहा ॥ इंद्राय इं
 दं नमः ॥ प्रजापतये स्वाहा ॥ प्रजापतये ० ॥ ॐ विश्वेभ्यो देवेभ्यः स्वा
 हा ॥ विश्वेभ्यो देवेभ्य इ ० ॥ ॐ ब्रह्मणे स्वाहा ॥ ब्रह्मणे इ ० ॥ इति उपा
 दुतिचतुष्टयं कृत्वा ब्राह्मणानाहूय पुण्याहवाचनं स्वशाखोक्तवि
 धिना तस्मिन्तग्नौ चरुश्रपणं तु विष्टेये ॥ त्वाजुष्टं निर्वपाभि ॥

५

(6A)

विह्ववेत्ता जुष्टं प्रोक्षामीति पश्चाच्चरुहोमः ॥ ॐ प्राणाय स्वाहा ॥
ॐ अपानाय स्वाहा ॥ ॐ व्यानाय स्वाहा ॥ ॐ उदानाय स्वाहा ॥ ॐ
समानाय स्वाहा ॥ पुरुषसूक्तै न समिदन्ना ज्याहुती जुहुयान् ॥ तत
स्तस्मिन्नेवाग्नौ आस्ये न चरुणा च प्राणापानादिभिर्मंत्रैर्विरजाहो
मं कुर्यात् ॥ तद्यथा ॥ ॐ प्राणापानव्यानोदानसमामेषु ध्यंतां ज्यो
तिरहं विरजा विपाप्मान् यासं स्वाहा ॥ प्राणापानादिभ्य इदं ॥ ॐ
धाञ्जनः श्रुश्रोत्रजिह्वाघ्राणरेतुबुध्या कृतिः संकल्पामेषु ध्यं
तां ज्योतिरहं विरजा विपाप्मान् यासं स्वाहा ॥ वागादिभ्य इदं ॥ त
कर्ममांसं सरुधिरमेदोमज्जास्नायवोस्थीनिमेषु ध्यंतां ज्योतिर

६

(+)

हं० हा॥ तगादिभ्य इदं०॥ शिरःपाणिपादपार्श्वपृष्ठोरुदरजंघशिशो
 पशुपायवोमेशुध्यंतां० ह्यो० हा॥ शिरादिभ्य इदं०॥ उन्निष्ठपुरुषह
 रितपिंगललोहिताक्षिदेहिदेहिददापयितामेशुध्यंतां० ह्योति० हा॥
 उन्निष्ठा इदं०॥ पृथिव्यापस्तौजोवायुराकाशमेशुध्यंतां० ह्यो०॥
 पृथिव्यादिभ्यः०॥ शब्दस्पर्शरूपरसगंधामेशुध्यंतां० ह्यो० हा॥
 शब्दादिभ्य इ०॥ उ० मनोवाक्यकर्मणिमेशुध्यंतां० ह्यो० हा॥
 मनआदिभ्य इ०॥ उ० अव्यक्तनावेरहंकारेऽर्ज्योति० हा॥ अव्यक्ता
 दिभ्य इ०॥ आत्मानामेशुध्यंतां० ह्यो० हा॥ आत्मन इ०॥ अंतरात्मानामे
 शुध्यंतां० ह्यो० हा॥ अंतरात्मन इ०॥ परमात्मानामेशुध्यंतां० ह्यो० हा॥
 परमात्मन इ०॥ शुद्धेस्नाहा॥ शुद्ध इ०॥ शुद्धिपासाय स्वाहा॥

६

(7A)

क्षुत्पिपासाय इ० ॥ विविद्यै स्वाहा ॥ विद्यै इ० ॥ ऋग्विधानाय स्वाहा ॥
ऋग्विधानाये इ० ॥ कषोक्ताय स्वाहा ॥ कषोक्ताय इ० ॥ क्षुत्पिपासा मले
ज्येष्ठा मलक्ष्मीर्नाशायाम्यहं ॥ अभूति मसमृद्धिं च सर्वां न्निर्णुद मे पा
नं इत्याहा ॥ क्षुत्पिपासादिभ्य इ० ॥ अन्नमय प्राणमय मनोमय वि
ज्ञानमय मानंदमय मात्मानेशुध्यंतां ज्यो० हा ॥ अन्नमयादिभ्य इ० ॥
॥ इति विरजा होमं कृत्या ॥ ततः अग्नये स्वाहा ॥ अग्नये इ० ॥ प्रजापतये
स्वाहा ॥ प्रजापतये इ० ॥ आत्मने स्वाहा ॥ आत्मने इ० ॥ अंतरात्मने स्वा
हा ॥ अंतरात्मने इ० ॥ अं परमात्मने स्वाहा ॥ परमाने इ० ॥ तता पुरुष
सूक्ते न प्रत्येवं समिद्धिराज्याहुतिभिर्जुहुयात् ॥ पुरुषसूक्ते
न सर्वत्रत्यागं पुरुषाय नारायणाये इ० ॥ ततः पुरुषसूक्तं जापित्वा ॥

७

(४)

यदिष्टं यज्ञं प्रते यदा पादयं ना पादि प्रजापतौ तन्मनसि जुहोमि ॥ विमुक्तो हं
 देव किं विषया स्वाहा ॥ प्रजापतिं मनसा ध्यायं प्रजापतये स्वाहेति ततो वे
 दादी नृजापित्वास्विष्टकृतं जुहोति ॥ अग्नयेस्विष्टकृते स्वाहेति ॥ १ ॥ अथ
 स्वरागारिव आचार्या यवस्त्रं सुवर्णधेनुदक्षिणां न यथासंभवं दद्यात् ॥
 आचार्यं क्षमाप्यत्रातरग्नि कार्यं क्लोपस्थानं कुर्मति ॥ समासि चंतु मे
 रूतसमिंद्रः संबृहस्पतिः ॥ समासमग्निः सिं चत्तायुषा च बलेन चायुष्मं
 तं करोतु मां इत्युपस्थाय ॥ अयं ते योनिं कृतियो यतो जातो अरो नथाः ॥
 तं जानं नग्न आरोहथा नो वद्विया रयिं मंत्रेण ॥ पाते अग्ने यज्ञियात्
 नृस्तये ह्यारोहात्मानं ॥ अष्टावस्तु निरुण्वन्नस्मे नर्या पुरुषि ॥ यज्ञो
 नृत्ताय ज्ञमासीदृस्थां योनिं ॥ जातवेदो नुव आजायमानः सक्षय एहि ॥

(8A)

त्रिराव स्यहस्ताभ्यां गृहीत्वा अग्निर्जीर्णो प्राशयेत् ॥ हस्तौ प्रक्षाल्य
चम्य ॥ ओं ए ह्यग्ने सहेष्टा पूर्तै रारीरमनु सं चरेत् ॥ अंहं त्वामपहाय परां
गत्वा मामपहाय परां गं इत्यग्निं विसर्जयेत् ॥ ततः स्वैभ्यः पुत्रेभ्यः आ
शिषंदद्यात् ॥ सर्वे भवतु वेदाद्याः सर्वे भवतु सोमपाः ॥ सर्वे पुत्रमु
खं दृष्ट्वा सर्वे भवतु भिक्षुकाः ॥ पश्चाद्योग्यं पुत्रं प्रति कथयति ॥ त्वं ब्र
ह्म त्वं यज्ञस्तं लोकस्तं सर्व इति ॥ स पुत्रोपतरं प्रत्याह ॥ अहं ब्रह्म अहं
यज्ञः ॥ अहं लोकस्तं सर्वज्ञा योग्यं पुत्रं कस्मी दंति भवति तर्हि अहं यज्ञ
इत्यादि स्वयमेव जपेत् ॥ शिवं स्वस्त्यस्तु सर्वेभ्यः ॥ अथ बंधु विस
र्जनं ॥ शृण्वंतु सर्वे श्री गुरु प्रसादात्संसारस्य पारमहं गंतुं कामोस्ति
मया सर्वेषु षणाश्च पुत्रेषु षणा वितेषु षणा लोकैषु षणा यत्र सत्कायुष्मा

८

(१)

निर्ममोपरिममतानकर्त्तव्या इत्यपार्णं जलत्रिभ्यः स्वाहेत्यभिं
 अ॥ आशुः शिशान इत्यनुवाकेन ॥ ॐ सर्वेभ्यो देवेभ्यः स्वाहा ॥ ॐ
 कां समीपे गता तिथ्यादिस्मरणपूर्वकं स्नानं विधाय संध्यावेदनादि
 कं हृत्वा ~~संन्यासं~~ संन्यासं करोमीति सकल्प्य अपार्णं जलं गृहीत्वा ॥
 ॐ एष हवाग्निः सूर्यः प्राणं गच्छ स्वाहेत्यंजलिं त्रयं ॐ योनिं गच्छ स्वा स्वा
 हा ॥ ॐ यो वै गच्छ स्वाहेत्यंजलिं त्रयं जले तु लापुत्रेषु षण्णा विज्ञे षणा
 लोके षणा सर्वेषु षणामयाः परिसक्ता अभयं सर्वभूतेभ्यो मतः स
 काशा स्वाहेति अपार्णं जलं जले प्रक्षिपेत् ॥ यत्किंचिद्वधकं क
 र्म कृतमज्ञानतो मया ॥ प्रमादालस्यदोषोऽथ तत्सर्वं संस्रजाम्यहं ॥ १॥
 सत्त्वं सर्वं विशुद्धात्मागतस्त्रैहशुभाशुभं ॥ कामभोगादिकं सर्वं

(9A)

सुक्ते चैव मुदा हरेत् ॥२॥ एवं सुक्षाम्यहं सर्वं कामभोगसुखादिकं ॥
वेदांगानि विवाहं च गंधमात्या ॥३॥ भ्रूषणं नर्तनं गे
यं दानमादानमेव च ॥ नमस्कारं जपं होमं याश्च नित्याः क्रियामम ॥४॥
नित्यं नैमित्तिकं काम्यवर्णधर्माश्च माश्रये ॥ गुणधर्माश्च ये केचित्
शुभाशुभफलानि च ॥५॥ करणं कार्यकर्तृत्वं कर्तारं करणै सह ॥
सर्वमेव पात्युज्य बुध्या पिष्टितमानसः ॥६॥ आत्मानं सर्वभूतस्थं
सर्वभूतानि चात्मनि ॥ चतुर्विधस्य सन्नात्मा भूतग्रामस्य निस्पृ
हः ॥७॥ ब्रूतं च कायिकं चैव श्चितं चानुमोदितं ॥ संचिंत्य सर्वभू
तेभ्यो दद्यादभयदक्षिणां ॥८॥ पश्यां करान्यां विहरन्नाहं वाक्का
यमानसैः ॥ करिष्ये प्राणिनां पीडाप्राणिनः संतु निर्भयाः ॥९॥ देहं

जलें बरे भूमौ स्थावर जंगमा श्रये ॥ प्राणाणसंपुटे येच श्लेषनिश्चये
 ष्टकाश्रये ॥ १० ॥ भाववस्त्रादिध्यानेषु वायने चासनेषु ये ॥ तेष्व
 यं तुं विबुध्यं तु सुखं मतो भयंतथा ॥ ११ ॥ दलैवं सर्वभूतेभ्यो सर्व
 त्राभयदाक्षिणा ॥ करुणो मे त्रयेति श्वप्रज्ञा वृत्तिश्च संस्थितः ॥ १२ ॥
 तत संचिन्तयेद्धीमांस्सर्वगात्मनि संस्थितः ॥ न कश्चिन्मे न कश्चाहं बुद्धि
 रे कोहमच्युतः ॥ १३ ॥ संसारादित्यत सोहं विश्रित्यो देहमानसैः ॥ ब्र
 ह्मज्ञानां बुद्धीतेजसि च मावाक्यवा रेणां ॥ १४ ॥ न मे स्युर्बाधवा के
 चिन्मुक्तात्मानं परावराः ॥ ममात्मैव परोबंधु रूर्ध्वध्वः पृष्ठतो मतः ॥ १५ ॥
 शंभ्यैर्विषयैः सर्वैर्मध्यांघं तर्बहि स्थितः ॥ विश्वेश्वरो माहात्मा वै सर्व

(10A)

शः सर्वतोमुखः ॥ १६ ॥ लक्ष्मीरभयं दत्त्वा सर्वज्ञमेतमीश्वरं ॥ व्यक्ता
व्यक्तं परं श्रुद्धस्यं निश्चित्य तत्ततः ॥ १७ ॥ एतान्त्रैषान्ब्रुवन् श्रुद्धोदिरा
श्रेयान्बलोकयन् ॥ आदित्यं चंद्रावनिक्तो नलश्रुद्धो भूमिरापो हृदयं
यमश्रुद्ध ॥ अहश्चरात्रिश्रुद्धमेव संध्येधर्मो हि जानाति नरस्य वृत्तिं ॥ १८ ॥
तत्त्वो नातिप्रमाणजलं प्रविश्य प्राङ्मुखः सन् ॥ ॥ ॐ भूः सावित्री प्र
विशामि ॥ तत्सवितुर्वरेण्यं ॥ ॐ भुवः सावित्री प्रविशामि ॥ भर्गो देवस्य
धीमहि ॥ ॐ स्वः सावित्री प्रविशामि ॥ धियो यो नः प्रचोदयात् ॥ ॐ
भूर्भुवः स्वः सावित्री प्रविशामि ॥ परोरजसे सावदो इति जपित्वा नम्य
प्रणवमयमात्मानं ध्यात्वा जले स्थितः स न्यठेत् ॥ ॐ तत्समं दीधाव

१०

(11)

ति धारासुतस्यो धसः ॥ तरस्व सं दीधानति ॥ उस्त्रावेदवस्त्रनांमर्त
 स्पदे व्यवसः ॥ तरस्व ० ॥ धस्त्रयोः पुरुषं लोरासहस्त्राणि दस्यहे ॥ तर ० ॥
 आययोः शिंशतंतनासहस्त्राणि च दस्यहे ॥ तर ० ॥ इति पठेत् ॥ अथादि
 स्त्राभि मुखस्त्रिंशत् ॥ पुत्रेषणायाश्च विनेषणायाश्च लोकेषणायाश्च
 व्युत्थामिक्षाचर्यं चरामी सुलात्रेषो चारं कुर्यात् ॥ उं भः सन्यस्तमया ॥
 उं भुवः सन्यस्तमया ॥ उं स्वः सन्यस्तमया ॥ उं भर्भुवः स्वः सन्यस्त
 मया ॥ इति मंड्रमध्यमो नमस्त्रेणोत्त ॥ उं अभयं सर्वभूतेभ्यो नमः ॥
 स्वाहेति प्राच्यादि शिअर्षी पूर्णा जलिनं प्राक्षिपेत् ॥ ततः सूक्ष्मं शिखा
 र्थं स्त्रापितानुक्त्रेशानुत्पाद्य यशोपवीते कंठां उच्यते एकीकृत्य प्रक्षा १०

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com